

I. Het recht op geneeskundige verzorging van de studenten-zelfstandigen

Van toepassing vanaf 5 november 2019

Statuut van de studenten-zelfstandigen

De wet van 18 december 2016 tot vaststelling van het sociaal en fiscaal statuut van de student-zelfstandige, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 30 december 2016, voorziet in een specifiek statuut inzake sociale bijdragen voor de studenten die in België een zelfstandige activiteit uitoefenen.

De wet is in werking getreden op 1 januari 2017.

Wie wordt door het statuut beoogd?

De wet definieert de studenten die deze specifieke bijdragenregeling kunnen genieten: het gaat om personen van 18 tot 25 jaar die in hoofdzaak ingeschreven zijn om regelmatig lessen te volgen in een Belgische of buitenlandse onderwijsinstelling, met het oog op het behalen van een diploma dat erkend wordt door een bevoegde overheid in België en die, parallel ermee, een zelfstandige activiteit uitoefenen.¹

De student moet expliciet aan zijn sociale verzekeringsfonds vragen om te worden onderworpen als student-zelfstandige en een aanvraag daartoe indienen.

De meewerkende echtgenoten worden uitgesloten van het statuut.²

Het statuut van zelfstandige in bijberoep primeert op het statuut van student-zelfstandige.

Sociale bijdragen

De nieuwe bijdragenregeling voor deze studenten-zelfstandigen wordt voorzien in het artikel 12*bis* van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967:

- ofwel zijn de studenten-zelfstandigen geen enkele bijdrage verschuldigd omdat hun inkomen minder dan de helft van het minimuminkomen bedraagt op basis waarvan de zelfstandigen in hoofdberoep bijdragen betalen (13.847,39 EUR in 2019; de helft = 6.923,69 EUR)
- ofwel zijn de studenten-zelfstandigen een verminderde bijdrage verschuldigd omdat hun inkomen de helft van het minimuminkomen voor zelfstandigen in hoofdberoep bereikt of overschrijdt (6.923,69 EUR in 2019), maar lager is dan het bedrag van het minimuminkomen van een zelfstandige in hoofdberoep (13.847,39 EUR in 2019); de bijdrage wordt dan berekend op het gedeelte van de beroepsinkomsten vanaf de helft van het minimuminkomen waarop een zelfstandige in hoofdberoep betaalt
- ofwel zijn de studenten-zelfstandigen bijdragen verschuldigd in toepassing van artikel 12, § 1 koninklijk besluit nr. 38 (dus zoals een zelfstandige in hoofdberoep) omdat hun inkomen minstens even hoog is als het minimuminkomen voor zelfstandigen in hoofdberoep (13.847,39 EUR in 2019).

1. Art 5*quater* van het K.B. nr. 38 van 27.07.1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen.

2. Art. 5*quater*, § 5, van het K.B. nr. 38 van 27.07.1967.

De wet voorziet ook in de mogelijkheid voor deze studenten, zoals voor alle andere zelfstandigen, om aan hun sociaal verzekeringsfonds een vermindering te vragen van hun bijdragen die voorlopig worden vastgesteld, vóór de mededeling van hun werkelijk ontvangen inkomsten door de FOD Financiën, wanneer ze aannemelijk kunnen maken op basis van objectieve elementen dat hun inkomen ofwel niet het bedrag zal bereiken om bijdragen verschuldigd te zijn (6.923,69 EUR voor 2019) ofwel bepaalde andere grenzen (in 2019 bedraagt het volgende drempels: 10.385,53 EUR – 13.847,39 EUR – 17.446,62 EUR – 21.981,36 EUR – 27.694,78 EUR – 39.166,34 EUR – 55.389,56 EUR) niet zal overschrijden.

Tijdens de periode van begin van activiteit zijn de studenten-zelfstandigen forfaitaire voorlopige bijdragen verschuldigd overeenkomstig artikel 13*bis*, § 2, 6°, van het koninklijk besluit nr. 38. Betrokkene kan vragen om een nulbijdrage te betalen, wanneer hij aannemelijk kan maken op basis van objectieve elementen dat zijn inkomen onder een welbepaalde drempel (6.923,69 EUR voor 2019) zal vallen.

Fiscaal statuut van de studenten-zelfstandigen

Op fiscaal vlak worden de inkomsten van de studenten-zelfstandigen geïmmuniseerd: de eerste schijf van 1.500 EUR (te indexeren basisbedrag) van hun beroepsinkomsten wordt buiten beschouwing gelaten.³

Dit betekent dat met het bedrag van 1.500 EUR geen rekening gehouden dient te worden in het kader van het inkomensonderzoek voor de inschrijving als persoon ten laste en in het kader van het inkomensonderzoek voor de toekenning van de verhoogde tegemoetkoming.

Recht op geneeskundige verzorging van de studenten-zelfstandigen

Onderwerping aan de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging krachtens het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen

Om de hoedanigheid van gerechtigde zelfstandige artikel 32, eerste lid, 1°*bis* van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994 te kunnen laten gelden, moeten de zelfstandigen onderworpen zijn aan de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging krachtens het sociaal statuut der zelfstandigen.

De studenten-zelfstandigen⁴ die in orde van bijdrageplicht zijn binnen het sociaal statuut, zijn onderworpen aan de ZIV en kunnen voor hun recht op geneeskundige verzorging de hoedanigheid van gerechtigde zelfstandige zoals bedoeld in artikel 32, eerste lid, 1°*bis* van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994 laten gelden.

In welke gevallen hebben de studenten-zelfstandigen een recht op geneeskundige verzorging?

Het recht op geneeskundige verzorging hangt af van de categorie waartoe de student-zelfstandige behoort:

- de student-zelfstandige die *geen sociale bijdragen* betaalt (categorie 1), zal een recht op geneeskundige verzorging hebben door ofwel de aanvullende bijdrage te betalen (in de hoedanigheid van gerechtigde zelfstandige) ofwel door de hoedanigheid van persoon ten laste te laten gelden ofwel een andere hoedanigheid (bv. resident of student). In de meeste gevallen zullen zij aangesloten blijven als persoon ten laste

3. Van toepassing vanaf aanslagjaar 2018 – Art. 143, 7° WIB 92.

4. Art. 5*quater*, § 4, van het K.B. nr. 38 van 27.07.1967 voorziet dat de studenten-zelfstandigen die een bijdrage verschuldigd zijn in toepassing van art. 12*bis*, § 1, van het K.B. nr. 38 enkel onderworpen zijn aan de regeling voor ziekte- en invaliditeitsverzekering overeenkomstig de regels en voorwaarden vastgesteld door de Koning bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad. Dit artikel (bedoeld om de categorie I2 eigen rechten te geven) werd evenwel tot op heden nooit uitgevoerd.

- de student-zelfstandige die een verminderde *sociale bijdrage* betaalt (categorie 2), zal een recht op geneeskundige verzorging hebben door ofwel de aanvullende bijdrage te betalen ofwel door de hoedanigheid van persoon ten laste te laten gelden ofwel een andere hoedanigheid (bv. resident of student). In de meeste gevallen zullen zij aangesloten blijven als persoon ten laste
- de student-zelfstandige die *sociale bijdragen betaalt zoals een zelfstandige in hoofdberoep* (categorie 3), zal een recht op geneeskundige verzorging hebben als gerechtigde zelfstandige overeenkomstig artikel 32, eerste lid, 1^obis van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994 omdat hij geniet van de gelijkstelling van artikel 290, A, 2., 12° koninklijk besluit 3 juli 1996⁵.

De inschrijving als persoon ten laste is niet mogelijk overeenkomstig artikel 124, § 1, 2° van het koninklijk besluit van 3 juli 1996.

De rechten in het kader van de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging worden gegeven op basis van de wettelijk verschuldigde voorlopige bijdragen in het jaar N. Een bijdragebon wordt in die zin ook verstuurd naar de V.I., op voorwaarde dat betrokkene in orde is met zijn bijdrageplicht. Zodra de fiscale administratie de definitieve inkomsten van de zelfstandige berekend heeft, bepaalt het sociale verzekeringsfonds het bedrag van de definitieve sociale bijdragen en bezorgt het fonds de afrekening aan de zelfstandige (= regularisatie): naargelang het geval vordert het fonds het te weinig betaalde (via regularisatiebijdragen) of kondigt het fonds de terugbetaling aan van wat teveel werd betaald. De bijdragebon zal dus ook in die zin geregulariseerd worden en de V.I. dient hiermee rekening te houden. Op het vlak van de verzekerbaarheid van de student-zelfstandige zullen regularisaties en recuperaties moeten gebeuren.

De startende studenten-zelfstandigen

De maatregel starters is van toepassing aangezien de studenten-zelfstandigen onder het artikel 13bis van het koninklijk besluit nr. 38 vallen: in geval van eerste onderwerping aan het sociaal statuut der zelfstandigen en een eerste inschrijving of een herinschrijving bij de V.I., zal het recht op geneeskundige verzorging slechts geopend kunnen worden als de eerste kwartaalbijdrage betaald of vrijgesteld is.

Elke student-zelfstandige is een forfaitaire voorlopige bijdrage van 78,51 EUR (geïndexeerd bedrag 2019) verschuldigd bij het begin van zijn activiteit. Hij heeft de mogelijkheid om een vermindering te vragen tot de nulbijdrage of vrijwillig een verhoging te betalen. Hier ook zullen bij de berekening van de definitieve sociale bijdragen regularisaties gebeuren waarmee de V.I. rekening moet houden.

Bewijsmodaliteiten

Bij het begin van een bezigheid als student-zelfstandige

De studenten-zelfstandigen die een activiteit starten, zijn steeds **een voorlopige bijdrage** verschuldigd van ± 75 EUR.

Zij zullen in de flux A301 altijd aangeduid worden als bijdragecategorie I1, wat overeenkomt met de categorie 1.

5. Gerechtigde zelfstandigen hebben slechts recht op geneeskundige verzorging in die hoedanigheid als zij, ofwel een sociale bijdrage hebben betaald die minstens gelijk is aan de minimumbijdrage van een zelfstandige in hoofdberoep (= 13.847,39 EUR voor 2019), ofwel de bijdragen betaald hebben die zijn verschuldigd voor de starters of voor de meewerkende echtgenoten maxi-statuut, ofwel tenslotte een vrijstelling van bijdragen hebben verkregen.

De student-zelfstandige kan bij het begin van zijn activiteit aangesloten blijven als persoon ten laste of kan een recht op geneeskundige verzorging openen in de hoedanigheid van gerechtigde (of kan ook een andere hoedanigheid laten gelden bijvoorbeeld resident of student, met opening van recht).

Er zijn 3 mogelijkheden:

1. Indien de betrokkene de forfaitaire bijdrage van ± 75 EUR betaalt: bijdragecode I1 en ZIV-code 07. Hij wordt voor zijn recht op geneeskundige verzorging aangesloten als persoon ten laste of als gerechtigde zelfstandige (of laat een andere hoedanigheid gelden).
2. Indien de betrokkene een vermindering vraagt tot de nulbijdrage en dit wordt toegestaan door het sociale verzekeringsfonds: bijdragecode I1 en ZIV-code 12. Hij wordt voor zijn recht op geneeskundige verzorging aangesloten als persoon ten laste of als gerechtigde zelfstandige (of laat een andere hoedanigheid gelden).
3. Indien betrokkene een verhoging vraagt of vrijwillig meer betaalt dan het forfait: bijdragecode I1 en ZIV-code 07 (vrijwillig betaalde hogere bijdragen worden immers niet in rekening gebracht). Hij wordt voor zijn recht op geneeskundige verzorging aangesloten als persoon ten laste of als gerechtigde zelfstandige (of laat een andere hoedanigheid gelden).

*Nadien zal hij **regularisatiebijdragen** moeten betalen in het kader van het sociaal statuut der zelfstandigen en in functie van deze regularisatie worden de volgende codes gestuurd naar de V.I. 's.:*

1. Indien achteraf blijkt dat betrokkene geen bijdragen verschuldigd is (categorie 1): bijdragecode I1. Er zal desgevallend een verbeterende bon met ZIV-code 12 verstuurd worden naar de V.I.. Betrokkene blijft aangesloten als persoon ten laste (of andere hoedanigheid, ook mogelijkheid om te regulariseren als gerechtigde zelfstandige mits betaling van de aanvullende bijdrage) voor zijn recht op geneeskundige verzorging.
2. Indien achteraf blijkt dat hij verminderde bijdragen verschuldigd is (categorie 2): bijdragecode I2. Indien er reeds een ZIV-code 07 was verstuurd (zie situatie 1 en 3 hierboven), dan blijft deze geldig. Indien er een ZIV-code 12 was verstuurd (situatie 2), dan zal er een verbeterende bon met ZIV-code 07 worden verstuurd. Betrokkene blijft aangesloten als persoon ten laste (of andere hoedanigheid, ook mogelijkheid om te regulariseren als gerechtigde zelfstandige met aanvullende bijdrage) voor zijn recht op geneeskundige verzorging. Wel nagaan of betrokkene het inkomensplafond voor de aansluiting als persoon ten laste niet overschrijdt.
3. Indien achteraf blijkt dat hij minstens de minimumbijdragen van een zelfstandige in hoofdberoep verschuldigd is (categorie 3): bijdragecode I3. Bovendien zal er een annulatiebon worden verstuurd, en, na betaling van de verschuldigde bijdragen, een nieuwe bon met ZIV-code 01. Betrokkene moet zich voor het recht op geneeskundige verzorging regulariseren in de hoedanigheid van gerechtigde zelfstandige. Een aansluiting als persoon ten laste is niet mogelijk (gezien ZIV-code 01).

Indien er geen nieuwe bon met ZIV-code 01 verstuurd wordt dan kan de betrokkene aangesloten blijven als persoon ten laste indien de maatregel starter van toepassing is (dit is het geval bij een eerste onderwerping sociaal statuut en een eerste inschrijving bij een V.I.).

Indien de maatregel starter niet van toepassing is (het betreft niet een eerste onderwerping sociaal statuut en eerste inschrijving bij een V.I.) dan is de aansluiting als ptl niet mogelijk (de V.I. heeft namelijk weet van een activiteit als zelfstandige in het refertejaar).

Buiten het begin van een bezigheid als student-zelfstandige

De studenten-zelfstandigen zijn **voorlopige bijdragen** verschuldigd op basis van N-3 of naar aanleiding van vermindering die werd toegestaan.

Er zijn 3 mogelijkheden:

1. Indien betrokkene geen bijdrage verschuldigd is: bijdragecode I1 en ZIV-code 12. Voor zijn recht op geneeskundige verzorging is de betrokkene aangesloten als persoon ten laste of als gerechtigde zelfstandige mits betaling van de aanvullende bijdrage of in een andere hoedanigheid van gerechtigde.
2. Indien betrokkene een verminderde bijdrage verschuldigd is: bijdragecode I2 en ZIV-code 07. Voor zijn recht op geneeskundige verzorging is de betrokkene aangesloten als persoon ten laste of als gerechtigde zelfstandige mits betaling van de aanvullende bijdrage of in een andere hoedanigheid van gerechtigde.
3. Indien betrokkene een bijdrage zoals een zelfstandige in hoofdberoep verschuldigd is: bijdragecode I3 en ZIV-code 01. Betrokkene is aangesloten in de hoedanigheid van gerechtigde zelfstandige en heeft recht op geneeskundige verzorging.

Nadien zal de betrokkene **regularisatiebijdragen** moeten betalen in het kader van het sociaal statuut der zelfstandigen en in functie daarvan wordt een nieuwe ZIV-code verstuurd naar de V.I.:

SITUATIE 1: VOORLOPIGE BIJDRAGEN = GEEN BIJDRAGEN (CATEGORIE 1)

- indien achteraf blijkt dat betrokkene effectief geen bijdragen verschuldigd is: bijdragecode I1 en ZIV-code 12 (geen verbeterende bon nodig). Er moet niet geregulariseerd worden op het vlak van geneeskundige verzorging; betrokkene blijft aangesloten als persoon ten laste of als gerechtigde zelfstandige met betaling van de aanvullende bijdrage (of andere hoedanigheid)
- indien achteraf blijkt dat betrokkene de verminderde bijdrage verschuldigd is: bijdragecode I2. Er moet een verbeterende bon met ZIV-code 07 verstuurd worden. Een annulatiebon is niet nodig in dit geval, omdat betrokkene persoon ten laste kan blijven. Geen regularisaties op het vlak van geneeskundige verzorging. Wel nagaan of betrokkene het inkomensplafond als persoon ten laste niet overschrijdt. De mogelijkheid bestaat ook om de hoedanigheid van gerechtigde zelfstandige te laten gelden met betaling van de aanvullende bijdrage
- indien achteraf blijkt dat betrokkene de bijdragen van een zelfstandige in hoofdberoep verschuldigd is: bijdragecode I3. Er moet een annulatiebon verstuurd worden. Van zodra de verschuldigde bijdragen betaald zijn, moet een verbeterende bon met ZIV-code 01 worden verstuurd. De V.I. moet regulariseren voor het recht op geneeskundige verzorging bij het verkrijgen van de annulatiebon: geen aansluiting als persoon ten laste mogelijk!
 - indien een ZIV-code 01 verstuurd wordt: regulariseren als gerechtigde zelfstandige⁶
 - indien geen ZIV-code 01 verstuurd wordt: regulariseren in een andere hoedanigheid voor het recht op geneeskundige verzorging (bv. student, resident).⁷ De mogelijkheid bestaat ook voor de student-zelfstandige om een vrijstelling van bijdragen te bekomen bij het RSVZ.

6. Afhankelijk van de gekozen hoedanigheid bestaat de mogelijkheid dat de onterecht geworden aanvullende of persoonlijke bijdrage hem teruggestort moet worden binnen de reglementair welbepaalde verjaringstermijnen van het art. 174, 9^e van de gecoördineerde wet van 14.07.1994.

7. Het is niet mogelijk om de totale aanvullende bijdrage te betalen aangezien de hoedanigheid van gerechtigde zelfstandige niet bewezen is; er is namelijk geen bijdragebon.

SITUATIE 2: VOORLOPIGE BIJDRAGEN = VERMINDERDE BIJDRAGEN (CATEGORIE 2)

- indien achteraf blijkt dat betrokkene geen bijdrage verschuldigd is: bijdragecode I1. Er moet een verbeterende bon met ZIV-code 12 worden verstuurd. Er moet niet geregulariseerd worden op het vlak van geneeskundige verzorging: betrokkene kan aangesloten blijven als persoon ten laste of als gerechtigde zelfstandige (met betaling van de aanvullende bijdrage)
- indien achteraf blijkt dat betrokkene effectief de verminderde bijdrage verschuldigd is: bijdragecode I2 en ZIV-code 7 (geen verbeterende bon nodig). Er moet niets gebeuren op het vlak van het recht op geneeskundige verzorging
- indien achteraf blijkt dat betrokkene de bijdragen van een zelfstandige in hoofdberoep verschuldigd is: bijdragecode I3. Er moet een annulatiebon verstuurd worden. Van zodra de verschuldigde bijdragen betaald zijn, moet een verbeterende bon met ZIV-code 1 worden verstuurd. De V.I. moet regulariseren voor het recht op geneeskundige verzorging bij het verkrijgen van de annulatiebon: geen aansluiting als persoon ten laste mogelijk!
 - indien een ZIV-code 01 verstuurd wordt: regulariseren als gerechtigde zelfstandige⁸
 - indien geen ZIV-code 01 verstuurd wordt: regulariseren in een andere hoedanigheid voor het recht op geneeskundige verzorging (bv. student, resident). De mogelijkheid bestaat ook voor de student-zelfstandige om een vrijstelling van bijdragen te bekomen bij het RSVZ.

SITUATIE 3: VOORLOPIGE BIJDRAGEN = BIJDRAGEN IN HOOFDBEROEP (CATEGORIE 3)

- indien achteraf blijkt dat betrokkene geen bijdrage verschuldigd is: bijdragecode I1. Er moet een verbeterende bon met ZIV-code 12 worden verstuurd. Het recht op geneeskundige verzorging van betrokkene moet herbekeken worden; een aansluiting als gerechtigde zelfstandige is slechts mogelijk mits betaling van een aanvullende bijdrage. Het recht op geneeskundige verzorging kan ook geregulariseerd worden als persoon ten laste (of andere hoedanigheid: bv. student of resident)
- indien achteraf blijkt dat betrokkene de verminderde bijdrage verschuldigd is: bijdragecode I2. Er moet een verbeterende bon met ZIV-code 07 worden verstuurd. Het recht op geneeskundige verzorging van betrokkene moet herbekeken worden; een aansluiting als persoon ten laste is namelijk mogelijk of de betrokkene kan ook zijn recht regulariseren door de aanvullende bijdrage te betalen of door een andere hoedanigheid te laten gelden (bv. student, resident)
- indien achteraf blijkt dat betrokkene effectief de bijdragen van een zelfstandige in hoofdberoep verschuldigd is: bijdragecode I3 en ZIV-code 1 (geen verbeterende bon nodig). De situatie op het vlak van het recht op geneeskundige verzorging moet niet gewijzigd worden.

Regularisaties: voorbeelden

Gezien de huidige principes moet de V.I. de situatie altijd regulariseren bij het verkrijgen van een annulatiebon/verbeterde bijdragebon!

8. Afhangend van de gekozen hoedanigheid bestaat de mogelijkheid dat de onterecht geworden aanvullende of persoonlijke bijdragehem teruggestort moet worden binnen de reglementair welbepaalde verjaringstermijnen van het art. 174, 9^e van de gecoördineerde wet van 14.07.1994.

Let op! De situatie van de student-zelfstandige kan zodanig geëvolueerd zijn dat de voorbeeldsituaties niet meer kloppen; bijvoorbeeld wanneer de student-zelfstandige zijn zelfstandige activiteit stopzet of wanneer hij in het kader van het sociaal statuut der zelfstandigen van statuut verandert (hij wordt bv. een zelfstandige in hoofdberoep).

In de voorbeelden vertrekken we vanuit de hypothese dat de situatie van de zelfstandige niet wijzigt.

SITUATIE 1: STUDENT-ZELFSTANDIGE CATEGORIE 1 OF 2 (PTL) WORDT STUDENT-ZELFSTANDIGE CATEGORIE 3 (HOOFDBEROEPEER)

In 2017 is de student-zelfstandige (categorie 1 of 2) aangesloten als persoon ten laste. Zijn recht op geneeskundige verzorging voor 2019 wordt toegekend op basis van de hoedanigheid van persoon ten laste. De oorspronkelijk verkregen bijdragebon 2017 (bijdragecode I1⁹ of I2 in A301) wordt weerspiegeld in een bijdragebon met ZIV-code 07¹⁰ of 12¹¹.

Achteraf (2020) blijkt dat de student-zelfstandige zich in het kader van het sociaal statuut der zelfstandigen voor het jaar 2017 moet regulariseren als student-zelfstandige in hoofdberoep (categorie 3) gezien zijn hoge inkomsten voor dat jaar.

De V.I. krijgt bijgevolg in 2020 een annulatiebon van de code 07 of 12 met betrekking tot het jaar 2017 + een wijziging in de flux A301 naar bijdragecode I3 dat slaat op het refertejaar 2017. Voor het jaar 2017 wordt – na betaling van de verschuldigde sociale zekerheidsbijdragen binnen het sociaal statuut van de zelfstandigen – een nieuwe bijdragebon uitgereikt. Die bijdragebon draagt code 01.

Hieronder een tijdschema dat de chronologie van de ontvangen informatie verduidelijkt:

1. 15 maart 2017: betrokkene meldt zich aan bij een sociaal verzekeringsfonds en vraagt de aansluiting als student-zelfstandige vanaf 1 april 2017
2. 27 maart 2017: het ziekenfonds ontvangt via de flux A301 een code I1 of I2, met ingangsdatum 1 april 2017
3. 15 februari 2018: het ziekenfonds ontvangt een bijdragebon code 07 of 12 met betrekking tot het jaar 2017 (vanaf T2)
4. 1 maart 2019: het ziekenfonds ontvangt een bijdragebon code 07 of 12 met betrekking tot het jaar 2018
5. 4 februari 2020: het ziekenfonds ontvangt een bijdragebon code 07 of 12 met betrekking tot het jaar 2019
6. 3 maart 2020: het sociaal verzekeringsfonds ontvangt van de fiscus informatie waaruit blijkt dat het inkomen in het jaar 2017 hoog genoeg was om in categorie I3 ondergebracht te worden. Het sociaal verzekeringsfonds betekent dit aan betrokkene en doet een bijvordering. De bijdragebon voor het jaar 2017 wordt geannuleerd. De annulatie gebeurt dus op het moment dat de hogere bijdrage is verschuldigd (ogenblik van de regularisatie)
7. 5 maart 2020: het ziekenfonds ontvangt een wijziging van de flux A301, waarin betrokkene met ingangsdatum 1 april 2017 en einddatum 31 december 2017 als een categorie I3 wordt weergegeven

9. Bij begin van bezigheid is er geen duidelijke onderscheiding tussen de 3 categorieën van studenten-zelfstandigen in de fluxen.

10. Indien het een student-zelfstandige van categorie 2 betreft.

11. Indien het een student-zelfstandige van categorie 1 betreft.

8. 26 mei 2020: betrokkene betaalde zijn sociale zekerheidsbijdrage voor het jaar 2017 op 02 mei 2020, en bijgevolg ontvangt het ziekenfonds een nieuwe bijdragebon met code 01 voor het jaar 2017.

GEVOLGEN?

◦ Quid bij een eerste inschrijving bij het ziekenfonds = opening van het recht?

- 1) Het betreft een eerste inschrijving bij de V.I. en een begin van activiteit als zelfstandige (eerste onderwerping binnen het sociaal statuut der zelfstandigen), bijgevolg is de maatregel starter van toepassing. De student-zelfstandige zal slechts zijn recht op geneeskundige verzorging kunnen openen als gerechtigde zelfstandige mits hij in orde is met zijn eerste kwartaalbijdrage.

→ De student-zelfstandige *betaalt zijn regularisatiebijdragen*. De V.I. ontvangt een ZIV-code 01 die slaat op het refertejaar 2017 (stap 8 hierboven):

Op basis van de verbeterde bijdragebon ZIV-code 01 moet de verzekeringsinstelling vanaf 1 april 2017 de hoedanigheid van persoon ten laste afsluiten (er is namelijk een persoonlijk recht zonder betaling van bijdragen), en de hoedanigheid van gerechtigde zelfstandige registreren nadat betrokkene het inschrijvingsformulier ondertekende. Het recht op terugbetaling van geneeskundige verstrekking als gerechtigde wordt geopend vanaf 1 april 2017 tot en met 31 december 2018.

→ De student-zelfstandige *betaalt zijn regularisatiebijdragen niet*. De V.I. ontvangt geen nieuwe ZIV-code (stap 7 hierboven):

Dit betekent dat er geen bijdragebon code 01 bestaat voor het refertejaar 2017. Bijgevolg is niet voldaan aan de inschrijvingsvoorwaarde voor starters: de eerste bijdrage binnen het sociaal statuut voor zelfstandigen is niet betaald. *De facto* is er dus geen inschrijving als gerechtigde. De betrokkene kan persoon ten laste blijven in 2017, tenzij aan de inkomensvoorwaarde om persoon ten laste te zijn, niet voldaan is (niet van toepassing voor kinderen ten laste).

- 2) Het betreft een eerste inschrijving bij de V.I. maar men zit niet in een periode van begin van activiteit als zelfstandige (omdat de persoon bijvoorbeeld al langer dan 3 jaar onderworpen is aan het sociaal statuut der zelfstandigen als student-zelfstandige in categorie 1 of 2, en voor zijn recht op geneeskundige verzorging aangesloten is als persoon ten laste). De maatregel starter is dus niet van toepassing.

Stel dat een student-zelfstandige (categorie 1 of categorie 2) jarenlang aangesloten is als persoon ten laste voor zijn recht op geneeskundige verzorging en voor een bepaald activiteitsjaar (2023) volwaardige bijdragen dient te betalen als een student-zelfstandige (categorie 3). De V.I. ontvangt in 2025 een annulatiebon code 07 of 12 die slaat op het refertejaar 2023. Het jaar 2023 moet herzien worden. Betrokkene dient zich in te schrijven bij zijn ziekenfonds als gerechtigde zelfstandige. Gezien de volwaardige onderwerping is een hoedanigheid van persoon ten laste niet mogelijk voor het jaar 2023. Het betreft een eerste inschrijving als gerechtigde zelfstandige.

→ De student-zelfstandige *betaalt zijn regularisatiebijdragen*. De V.I. ontvangt een ZIV-code 01 die slaat op het refertejaar 2023:

Op basis van de verbeterde bijdragebon ZIV-code 01 moet de V.I. het rechtsjaar 2023 regulariseren als gerechtigde zelfstandige (alsook het jaar 2024 want opening als gerechtigde zelfstandige tot 31.12.2024). Een aansluiting als persoon ten laste is namelijk niet mogelijk voor 2023. De betrokkene moet zich inschrijven als gerechtigde zelfstandige; zijn recht wordt geopend tot 31 december 2024.

→ De student-zelfstandige *betaalt zijn regularisatiebijdragen niet*. De V.I. ontvangt geen nieuwe ZIV-code:

Dit betekent dat er geen bijdragebon bestaat voor het refertejaar 2023 (want annulatie van de bijdragebon code 07 of 12) en dat een inschrijving als gerechtigde zelfstandige eveneens niet mogelijk is. De betrokkene kan niet aangesloten blijven als persoon ten laste in 2023 (gelet op het art. 124, § 1, 2° en 4° K.B. 03.07.1996: de V.I. heeft namelijk weet van een activiteit als zelfstandige in het refertejaar en de betrokkene heeft een gratis recht als gerechtigde zelfstandige indien hij in orde van bijdragen zou zijn geweest).

De betrokkene dient zich in te schrijven als gerechtigde en zijn situatie te regulariseren in een andere hoedanigheid voor 2023 (bv. student of resident).

• **Quid bij een geldige inschrijving = verlenging van het recht?**

1) Een persoon oefent een activiteit in loondienst uit in 2015 en 2016. Hij start op 1 januari 2017 een zelfstandige activiteit en vraagt het statuut van student-zelfstandige aan. Hij zit in een periode van begin van activiteit als student-zelfstandige. Er is dus geen duidelijk onderscheid in de fluxen wat betreft de categorie van student-zelfstandige. Hij krijgt een categorie I1 in de flux A301.

In 2017 ontvangt de verzekeringsinstelling via de flux A301 een bijdragecode I1, en in 2018 een bijdragebon code 07 of 12 voor het refertejaar 2017. Men zit in een periode van geldige inschrijving. De maatregel starter is niet van toepassing. Het recht voor het jaar 2018 wordt toegekend op basis van de loontrekkende activiteit in 2016.

Voor het rechtsjaar 2019 moet een andere oplossing gevonden worden, bijvoorbeeld via afgeleide rechten in de hoedanigheid van persoon ten laste.

We gaan ervan uit dat betrokkene voor het jaar 2019 aangesloten is als persoon ten laste en afgeleide rechten gebruikt.

Een annulatiebon van de code 07 of 12 voor het refertejaar 2017 wordt in 2020 verstuurd, alsook een wijziging in de flux naar bijdragecode I3 (student-zelfstandige van categorie 3). Een onderwerping als I3 (categorie 3) is een volwaardige onderwerping, en bijgevolg is het niet mogelijk om in het jaar 2017 de hoedanigheid van persoon ten laste te gebruiken.

→ *De student-zelfstandige betaalt zijn regularisatiebijdragen als categorie I3 (bijdrage gelijkwaardig aan zelfstandige in hoofdberoep) en een bijdragebon met ZIV-code 01 wordt voor het refertejaar 2017 naar de V.I. verstuurd:*

De hoedanigheid van persoon ten laste mag voor het jaar 2017 niet gebruikt worden, omdat er een volwaardige onderwerping is als gerechtigde zelfstandige, waaruit een persoonlijk recht op terugbetaling van geneeskundige verstrekkingen vloeit.¹²

Het recht voor het jaar 2019 wordt toegekend op basis van het refertejaar 2017, waarvoor de minimumwaarde bewezen is via de bijdragebon code 01. Zijn recht wordt verlengd in de hoedanigheid van gerechtigde zelfstandige.

12. Art.124, § 1, 2° en 4° K.B. 03.07.1996.

→ De student-zelfstandige *betaalt zijn regularisatiebijdragen als categorie 3 (zelfstandige in hoofdberoep) niet*. Het ziekenfonds is geïnformeerd over die gewijzigde onderwerping via de flux A301, en de bijdragebon code 7 of 12 voor het jaar 2017 wordt geannuleerd. De V.I. ontvangt geen nieuwe ZIV-code voor het refertejaar 2017, vermits betrokkene zijn sociale zekerheidsbijdrage niet betaalde:

De hoedanigheid van gerechtigde is niet vastgesteld en het is niet mogelijk om van het recht op geneeskundige verzorging te genieten als persoon ten laste in 2019 daar de V.I. weet dat de zelfstandige zijn activiteit niet heeft stopgezet en dat hij een recht op geneeskundige verzorging zonder betaling van een aanvullende bijdrage zou hebben indien hij in orde zou zijn geweest binnen het sociaal statuut.¹³

De betrokkene dient zich te regulariseren in een andere hoedanigheid (bv. student of resident – niet gerechtigde zelfstandige¹⁴) voor het refertejaar 2017.

2) Een persoon is na zijn activiteit als werknemer gedurende een aantal jaren persoon ten laste. Zijn inschrijving is nog steeds geldig. Hij begint op 1 januari 2017 een activiteit als zelfstandige. Hij vraagt het statuut van student-zelfstandige aan. Men zit in een periode van begin van bezigheid als zelfstandige maar de maatregel voor starters is niet op hem van toepassing daar hij zich niet bevindt in de situatie van een eerste inschrijving bij zijn V.I..

De V.I. ontvangt in 2017 een bijdragecode I1 via de flux A301 en in 2018 een bijdragebon met ZIV-code 07 of 12 (er wordt namelijk bij begin van bezigheid geen duidelijk onderscheid gemaakt tussen de 3 categorieën) voor het jaar 2017. Als betrokkene aan alle voorwaarden blijft voldoen kan hij de hoedanigheid van persoon ten laste behouden voor het rechtsjaar 2019.

In 2020 ontvangt het ziekenfonds een wijzigend bericht via de flux A301. Daaruit blijkt dat betrokkene voor het jaar 2017 beschouwd wordt als categorie I3. De bijdragebon 7 of 12 voor het jaar 2017 wordt geannuleerd.

Dit betekent dat de V.I. het jaar 2017 moet herzien. In dat jaar is er immers een volwaardige onderwerping, en bijgevolg is het niet mogelijk om een hoedanigheid van persoon ten laste te hebben. Het recht op terugbetalingen wordt in 2017 toegekend op basis van de gelijkgestelde periodes in het refertejaar (PTL), en het feit dat ook de hoedanigheidsvoorwaarde voldaan is.

→ De student-zelfstandige *betaalt zijn regularisatiebijdragen als categorie 3 (zelfstandige in hoofdberoep) voor het jaar 2017 in 2020, en daarna wordt een bijdragebon met ZIV-code 01 naar de V.I. verstuurd die slaat op het refertejaar 2017:*

Recht 2017: wordt toegekend op basis van gelijkgestelde dagen in 2015 (PTL) en het feit dat de hoedanigheidsvoorwaarde als gerechtigde voldaan is.

Recht 2018: wordt toegekend op basis van gelijkgestelde dagen in 2016 (PTL) en het feit dat de hoedanigheidsvoorwaarde als gerechtigde voldaan is.

Recht 2019: wordt toegekend op basis van gelijkgestelde dagen in 2017 (volwaardige bijdrage zelfstandige in hoofdberoep) en het feit dat de hoedanigheidsvoorwaarde als gerechtigde voldaan is. Geen recht als persoon ten laste omwille van de nieuwe ZIV-code 01¹⁵.

Recht 2020: hangt af van de evolutie in de onderwerping als zelfstandige in 2018. Eventueel kan de hoedanigheid van persoon ten laste hersteld worden indien geen ZIV-code 01 voor refertejaar 2018 bestaat.

13. Art. 124, § 1, 4^e K.B. 03.07.1996.

14. De hoedanigheid van zelfstandige is namelijk niet bewezen omdat er geen bijdragebon ontvangen is (cf. art. 276 K.B. 03.07.1996).

15. Art. 124, § 1, 2^e en 4^e K.B. 03.07.1996.

→ De student-zelfstandige betaalt zijn regularisatiebijdragen als categorie 3 (zelfstandige in hoofdberoep) niet. De verzekeringsinstelling ontvangt geen nieuwe ZIV-code voor het refertejaar 2017:

De hoedanigheid van gerechtigde zelfstandige is niet bewezen voor het refertejaar 2017, en de hoedanigheid van persoon ten laste is ook niet mogelijk om van het recht te genieten in 2019¹⁶.

Recht 2019: kan niet als hoedanigheid PTL en niet als gerechtigde zelfstandige.¹⁷ Het refertejaar 2017 moet geregulariseerd worden in een andere hoedanigheid.

Recht 2020: afhankelijk van de evolutie van de onderwerping in het sociaal statuut.

Recht 2021: afhankelijk van de evolutie van de onderwerping in het sociaal statuut.

De betrokkene dient zich te regulariseren in een andere hoedanigheid (bv. student of resident – niet gerechtigde zelfstandige).

3) Een persoon is in 2013, 2014, 2015 en 2016 aangesloten als zelfstandige in hoofdberoep. Op 1 januari 2017 vraagt hij het statuut van student-zelfstandige aan in categorie I2.

De V.I. ontvangt kort daarna via de flux A301 een signaal met een bijdragecode I2, en in 2018 een bijdragebon met een ZIV-code 07 voor het refertejaar 2017. Men zit hier niet in het begin van een periode van activiteit als zelfstandige en dus wordt de ZIV-code gestuurd naargelang de categorie waartoe hij behoort. In casu categorie I2.

Men zit hier ook niet in een situatie waar de maatregel starter van toepassing is, maar in een gewone geldigheid van inschrijving-verlenging van rechten.

Zijn recht op geneeskundige verzorging wordt in 2019 verlengd als zelfstandige met betaling van de aanvullende bijdrage op basis van de oorspronkelijk verkregen bijdragecode I2 en bijdragebon code 07. Desgewenst kan betrokkene ook gebruik maken van de hoedanigheid van persoon ten laste en afgeleide rechten benutten.

In 2020 wordt een annulatiebon voor de ZIV-code 07 van het jaar 2017 ontvangen + wijziging in de flux naar de bijdragecode I3 (student-zelfstandige van categorie 3) voor het refertejaar 2017.

→ De student-zelfstandige betaalt zijn regularisatiebijdragen als categorie 3 (zelfstandige in hoofdberoep) en een ZIV-code 01 wordt naar de V.I. verstuurd die slaat op het refertejaar 2017:

Hij mag in 2017 zijn recht op geneeskundige verzorging niet gebruiken als persoon ten laste omwille van de nieuwe ZIV-code 01¹⁸. Zijn recht wordt toegekend en nadien verlengd in de hoedanigheid van gerechtigde zelfstandige.

De onterecht geworden aanvullende bijdrage moet hem teruggestort worden binnen de reglementair welbepaalde verjaringstermijnen van het artikel 174, 9° van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994.

16. Art. 124, §1, 2° en 4° K.B. 03.07.1996: Geen verlenging mogelijk als persoon ten laste in 2019 daar de V.I. weet dat de zelfstandige zijn activiteit niet heeft stopgezet en dat hij een recht op geneeskundige verzorging zonder betaling van een aanvullende bijdrage zou hebben indien hij in orde zou zijn geweest binnen het sociaal statuut.

17. Hoedanigheid niet vastgesteld want geen bijdragebon.

18. Art. 124, § 1, 2° en 4° K.B. 03.07.1996.

→ De student-zelfstandige betaalt zijn regularisatiebijdragen als categorie 3 (zelfstandige in hoofdberoep) niet. De V.I. ontvangt geen nieuwe ZIV-code voor het refertejaar 2017:

De hoedanigheid van zelfstandige is niet bewezen voor het refertejaar 2017. Zijn recht op geneeskundige verzorging moet dus in een andere hoedanigheid geregulariseerd worden (bv. student of resident). Het genieten van het recht op geneeskundige verzorging als persoon ten laste in 2019 is ook niet mogelijk¹⁹.

De onterecht geworden aanvullende bijdrage moet hem teruggestort worden binnen de reglementair welbepaalde verjaringstermijnen van het artikel 174, 9° van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994.

SITUATIE 2 : STUDENT-ZELFSTANDIGE CATEGORIE 3 (HOOFDBEROEPPER) WORDT STUDENT-ZELFSTANDIGE CATEGORIE 1 OF 2 (PTL)

De student-zelfstandige is in 2017 een voorlopige bijdrage verschuldigd zoals een zelfstandige in hoofdberoep (categorie 3). Het recht op geneeskundige verzorging wordt dus in 2019 toegekend op basis van de oorspronkelijk verkregen bijdragecode I3 en bijdragebon code 01 voor het jaar 2017. Achteraf (2020) blijkt dat de betrokkene effectief geen of verminderde bijdrage moet betalen (categorie 1 of 2) in het kader van het sociaal statuut. De V.I. krijgt dus een verbeterde bon in 2020 die slaat op het refertejaar 2017.

GEVOLGEN?

• Quid bij een eerste inschrijving bij het ziekenfonds = opening van het recht?

1. De situatie waarbij een persoon een activiteit start als student-zelfstandige hoofdberoeper en voorlopige bijdrage dient te betalen in categorie 3 is niet mogelijk.

Het is namelijk zo dat er bij het begin van activiteit steeds een forfaitaire bijdrage van 75 EUR betaald moet worden voor de studenten-zelfstandigen en dat er geen onderscheid gemaakt wordt naargelang de categorie waartoe hij behoort. Er wordt geen rekening gehouden met vrijwillig betaalde hogere bijdragen.

Als betrokkene voorlopige bijdragen verschuldigd is in categorie 3 dan wil dit zeggen dat er zeker al een N-3 is, en dan kan de startersmaatregel niet van toepassing zijn.

2. De situatie waarbij een student-zelfstandige voorlopige bijdragen gaat betalen in categorie 3 is wel mogelijk op basis van het jaar N-3. Het betreft dus een zelfstandige die reeds een aantal jaren beroepsactief is. Voor het recht op geneeskundige verzorging is de persoon in kwestie nooit ingeschreven geweest als gerechtigde bij zijn ziekenfonds.

Het betreft dus een eerste inschrijving bij de V.I. maar men zit niet in een periode van begin van activiteit als zelfstandige. De maatregel starter is dus niet van toepassing. Als hij zich inschrijft, dan krijgt die inschrijving zo vroeg mogelijk uitwerking: het kwartaal waarin een volwaardige onderwerping als zelfstandige begon.

Stel dat een student-zelfstandige (categorie 1 of categorie 2) voor 2017, 2018 en 2019 aangesloten is als persoon ten laste voor zijn recht op geneeskundige verzorging.

In 2020 betaalt hij voorlopige bijdragen als een student-zelfstandige (categorie 3) omdat zijn beroepsinkomsten in 2017 vrij hoog waren.

19. Art. 124, § 1, 4° K.B. 03.07.1996.

Bijgevolg ontvangt de V.I. een bijdragecode I3 en bijdragebon code 01. Betrokkene moet zich in 2020 verplicht inschrijven als gerechtigde zelfstandige. Het betreft een eerste inschrijving. Zijn recht wordt geopend volgens de gewone regels; de startersregeling is hier niet van toepassing. Opening van het recht als gerechtigde zelfstandige tot 31 december 2021.

In 2023 wordt een annulatiebon code 01 verstuurd naar de V.I., gebeurt er een wijziging in de flux naar bijdragecode I1 en wordt een verbeterde bon met ZIV-code 07/12 afgeleverd die slaat op het refertejaar 2020.

Het jaar van recht 2020 moet herzien worden. Een inschrijving als gerechtigde zelfstandige is namelijk slechts mogelijk mits er bij de verlenging van het recht een aanvullende bijdrage betaald wordt ²⁰.

De betrokkene kan tevens kiezen om zijn hoedanigheid van persoon ten laste te laten gelden; in dat geval wordt de inschrijving geacht nooit te hebben bestaan. Betrokkene wordt met terugwerkende kracht opnieuw persoon ten laste (of andere hoedanigheid) in 2020²¹.

- **Quid bij een geldige inschrijving = verlenging van het recht?**

Een student-zelfstandige is in 2017 een voorlopige bijdrage verschuldigd zoals een zelfstandige in hoofdberoep (categorie 3). Het recht op geneeskundige verzorging wordt dus in 2019 toegekend op basis van de oorspronkelijk verkregen bijdragecode I3 en bijdragebon code 01.

In 2020 blijkt dat de betrokkene effectief geen of verminderde bijdrage moet betalen (categorie 1 of 2) in het kader van het sociaal statuut. De V.I. krijgt dus een annulatiebon van de ZIV-code 01, alsook een wijziging van de bijdragecode naar I1/I2 en een verbeterde bijdragebon met ZIV-code 07/12 die slaat op het refertejaar 2017.

Het recht voor 2019 moet bijgevolg herbekeken worden: een aansluiting als persoon ten laste wordt namelijk mogelijk. Het is ook mogelijk om de hoedanigheid van gerechtigde zelfstandige te laten gelden mits betaling van de aanvullende bijdrage.

Omzendbrief V.I. nr. 2019/303 - 220/25 - van 14 november 2019.

20. De minimumbijdrage van een zelfstandige in hoofdberoep wordt namelijk niet bereikt.

21. Mogelijkheid bestaat ook om een andere hoedanigheid van gerechtigde te laten gelden (bv. resident of student of andere).